

अन्तरेण गवा तयोर्मध्येनान्तरालेन गवा अथवा तौ दक्षिणेन गवा अपद-
क्षिणमाहवनीयं परीत्य^{१)} स्वस्थानऽउपविशति · पूर्वेणाहवनीयं परीत्या-
न्तरेण गार्हपत्यं चैतीति श्रुतेः (२. ३. ३. १३) अपदक्षिणमाहवनीयं परीत्य गा-
र्हपत्याहवनीययोरन्तरालेन दक्षिणतः स्वासनं प्रति गह्तीत्यर्थः · अयं स्वश्रु-
त्योक्तः संचरः वक्ष्यमाणस्तु (४. १५. २) शाखान्तरीयः । दक्षिणेन प्रवेशनमग्नि-
होत्रेष्टिधिति (४. १५. २१) वचनात् पूर्वं गार्हपत्यागारस्य दक्षिणेन द्वारेण प्रवि-
श्यैतत्कर्तव्यम् । संध्यावन्दनानन्तरं पूर्वमग्निहोत्रहोमः ततः स्मार्तेऽग्नौ · तदु-
क्तम् होमं वैतानिके कृत्वा स्मार्ते कुर्याद्विचक्षणः स्मृतीनां वेदमूलत्वात्स्मार्ते
केचित्पुरा विदुरिति ।

पत्नी च पूर्ववत् ॥ १३ ॥ पत्न्यपि पूर्ववदुपविशति पूर्ववदिति प्रत्यग्द-
क्षिणतो गार्हपत्यस्येति (२. ७. १) । चशब्दाद्यजमानोऽपि पूर्ववदिति तेन
दक्षिणतो ब्रह्मयजमानयोरासनेऽइति (१. ८. २७) दर्शपूर्णमासविषयं परिभाषितं
वतिनातिदिश्यते^{२)} · अपरेषां तु यजमान[स्य] परिभाषिकमुपवेशनं सिद्धमेव तेन
चशब्दात् अन्तरेणापराग्नी गवा दक्षिणेन वाप्रदक्षिणमाहवनीयं^{३)} परीत्योपवि-
शतीत्याकृष्यते युक्तवृत्तमिव चैतत् ।

अपरेणाहवनीयं कूर्चं निदधाति कुशान्वा ॥ १४ ॥ प्रागग्रमुदगग्रं वा
कूर्चम् अथवा कुशानेव न कूर्चम् · कूर्चशब्देन आसनपटु^{४)} उच्यते अत्र च
सुच एतदासनम् तेन बाहुप्रमाणो वारण आसनपटुसदृशः कूर्चो भवति ।

परिस्तरणं वा सर्वेषां प्रागुदगग्रिहोत्राग्रान्दक्षिणाग्रान्करोतीति श्रुतेः ॥ १५ ॥^{५)}
श्रुतेरुदगग्रतानुवादस्तदैवोपपद्यते यदाग्निहोत्रे प्रागुदगग्रैः स्तरणं भवति · मृता-
ग्निहोत्रे आहवनीयस्यैव परिस्तरणदर्शनात्परिस्तरणादिकमपि तस्यैव भवती-

१) अप्रदक्षिणं परिगमनम् Karka. अप्रदक्षिणेन Ss. २) ? चेतिनाति° २.
३) Thus २, not वापद° ४) ? °पद २. ५) परिस्तरणमाहवनीयस्य प्रागुदगग्रिहोत्रैः
प्रागग्रैरुदगग्रैश्च । एवं हि मृतकाग्निहोत्रेऽआहवनीयं प्रकृत्य श्रूयते अथ यान्यमून्युदोचीना-
ग्राणि तानि करोतीति वचनात् (१२. ५. २. १२) अमूनीति चाग्निहोत्रतृणान्युच्यन्ते · तद्यदि तत्र
प्रागुदगग्रिहोत्रेऽतदुपपद्यत इति । मृतकाग्निहोत्रे आहवनीयस्यैव दृष्टम् (दृष्टं Cod.) इहापि
तस्यैव परिस्तरणमित्याशङ्क्य वा सर्वेषामित्युच्यते सर्वेषामेवैतत्परिस्तरणम् कार्यावि-
शेषात् Karka.